

La presó dins la presó

Les condicions de vida a la presó mai han estat saludables i tampoc ho poden ser. I no només per la insuficient atenció mèdica: el tancament prolongat perjudica profundament la psique de les persones. La ruptura dels vincles amb altres persones i l'estigma social són conseqüències del tancament, irreversibles en molts casos. Passar una temporada pres o presa també té conseqüències físiques, a més de psicològiques: paràlisi muscular, pèrdua de visió, olfacte i oïda a llarg termini, són només algunes de les seqüeles físiques que pateixen les persones després de passar una temporada a la presó. Tot això es veu agreujat de forma molt especial per a les quasi mil persones preses que compleixen condemna en règim d'aïllament penitenciari, així com aquelles que pateixen l'aïllament com a limitació regimental per a múltiples motius: sancions, mesures coercitives, etc.

El règim d'aïllament penitenciari implica una limitació de les sortides al pati (entre 2 i 4 h al dia, o fins a 6 h a Catalunya, que té competència en mesura d'execució penitenciària, tot i que aquest límit no sempre es compleix) limitació del contacte amb altres persones preses, escorcolls i registres diaris, canvis continus de cel·la, limitació dels objectes permesos a les cel·les, menjar en solitari, restricció del contacte amb els funcionaris, negació dels permisos de sortida, restricció de les comunicacions amb persones de l'exterior (limitació a dues cartes setmanals), negació o limitació de les activitats culturals, esportives i espirituals. La falta de contacte humà i d'activitat es tradueixen en un perjudici seriós sobre la salut física i mental d'aquells qui ho sofreixen, quan no s'acaba directament i definitivament amb les seves vides. A més, es tracta d'espais on en molts casos s'afavoreix que es donin lloc a abusos per part dels funcionaris. Evidentment, resulta inviable pensar en l'educació o reeducació de les persones preses.

A més, el règim d'aïllament penitenciari s'aplica de manera habitual en contra de la legislació que ho regula, i vulnerant sempre els drets de les persones sobre les quals s'aplica segons es recull en els tractats internacionals. Es tracta de restriccions de drets que es troben regulades en instruccions, circulars i ordres de servei. El règim d'aïllament penitenciari afecta les persones classificades en primer grau que compleixen una condemna en mòduls de règim tancat i a aquelles tancades en departaments especials, així com a moltes de les persones classificades dins dels grups FIES. També s'utilitza com a sanció per faltes molt greus, el que ho converteix en la presó dins la presó. La prohibició expressa sobre que una sanció d'aïllament duri més de 14 dies es vulnera de manera arbitrària a les presons de l'estat, tot i les constants recomanacions i denúncies d'organismes tant estatals com internacionals.

Per tot això, l'aïllament penitenciari implica un tracte cruel, inhumà i degradant cap a les persones, i constitueix en si mateix una forma de tortura. Les associacions i col·lectius que signem considerem en conseqüència que és imprescindible acabar amb el règim d'aïllament. En aquests moments en el que més que mai, les persones preses es troben abandonades i les places de personal sanitari segueixen sense cobrir-se (problema existent en menor mesura a Catalunya en comparació amb la resta de comunitats autònomes), cal avançar cap a l'aboliment de l'aïllament penitenciari.